

Can Planas d'Olot fabricava les millors estisores d'Espanya al segle XVIII

Un estudi de Miquel Puig i Reixach revela que aquests instruments eren considerats els millors pel tondosatge

OLOT | XAVIER VALERI

El 18 de setembre del 1739 el rei Felip V va concedir el dret de posar l'escut reial al portal del taller de can Planas al carrer de Santa Magdalena d'Olot. La causa era que les estisores de tondar de can Planas eren millors que les d'Holanda, Anglaterra, França i Alemanya. És una de les dades que exposa el treball de Miquel Puig i Reixach Ferrers, rellotgers i fabricants d'estisores d'abaixar: els Planas d'Olot al segle XVIII, publicat als Annals del 2011 del Patronat d'Estudis Històrics d'Olot i Comarca (PEHOC). A més de dret a posar escut, Felip V els va atorgar el títol de fabricants reials d'estisores. El document exposa que "ningú més a Espanya fabricava estisores grosses pel tondosatge dels draps fins". El document considera Francesc Planas com l'inventor de les estisores als regnes de Felip V.

Les estisores de can Planas mesuraven entre 1 metre i 1 metre i 20. Havien de ser molt precises perquè eren una eina clau en el procés de la fabricació de draps. En concret servien pel tondosatge. Un procés que consistia a eliminar els nusos i els fils deslligats amb l'objectiu d'igualar la tela i deixar-la a punt per convertir-la en una peça de roba o d'aixovar. Tenien un patró definit d'estisores, però s'adaptaven a les indicacions dels clients. Els Planas eren una família que ja feien de ferrers al 1664. A més d'estisores fabricaven tota classe d'eines per a l'artesanía. Experts en l'ofici, ells mateixos anaven a buscar el ferro a les mines de Serrallonga, al Vallespir. Entre els clients de can Planas figuren fàbriques de draps fins de Segòvia i de Guadalajara. Els responsables d'aquestes indústries tèxtils van arribar a oferir feina i establiment a Mateu Planas i al seu fill perquè es dediquessin a esmolar estisores a la fàbrica de Segòvia. Li oferien un salari fix i una retribució extra per cada vegada que esmolés estisores.

Els Planas van fer estisores a Olot fins que la mecanització del XIX va acabar amb les feines artesanals. Això no obstant, a més d'estisores tenien un molí de draps a Sant Joan les Fonts, custodiaven els pesos i les mesures públiques i, sobretot, eren rellotgers.

Durant bona part del XVIII van ser els rellotgers municipals.

Font del document:

http://www.diaridegirona.cat/cultura/2011/11/13/planas-dolot-fabricava-millors-estisores-despanya-segle-xviii/529018.html?utm_source=rss